No. 215. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.



Zondag en Maandag 10 en 11 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen bij deze, op last van Z. E. den Heere Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, ter kennisse der Ingezetenen en verdere belanghebbenden, dat, te rekenen van morgen (Zondag), de passage door de Boschpoort dezer Stad, ook voor rijtuigen, weder zal vrij zijn, doch dat van af Woensdag den 13den daaraanvolgende, tot nadere kennisgeving, de passage langs de *Ginnekenpoort*, uit hoofde van de te doene herstellingen aan de bruggen, iederen avond *na zes ure*, voor *rijtuigen* zal zijn gestremd.

Breda, den 9. *September* 1837.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven;
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 7den September.

Twee regimenten kavallerie, in het kamp van Compiegne liggende, zullen dit, naar men zegt, verlaten, om twee andere regimenten in het zuiden des rijks te vervangen, die naar Afrika zullen worden overgevoerd.

— Uit Toulon schrijft men aan het ministeriele ochtendblad het volgende: » De belangrijke maatregelen van voorzorg welke door het gouvernement worden genomen, hebben, zonder den minsten twijfel, ten doel om de pogingen te keer te gaan welke de Ottomannische Porte tot het levendig houden van onrust in onze Noord-afrikaansche bezittingen schijnt te willen aanwenden. De scheepsdivisie, waarover de schout-bij-nacht *Gallois* bevel voert, heeft den 26sten Augustus het anker geworpen, aan den ingang der *Gouletta* (†). Dezelve is zamengesteld uit de linieschepen *Jupiter*, aan boord waarvan zich de schout-bij-nacht bevindt, *Santi-Petri* en *Trident*, gekommandeerd door de scheepskapiteins *Quernel*, *Guerin des Essarts* en *Mauduit Duplessis*; terwijl nog andere schepen verwacht worden. Aan de scheepsdivisie door den schout-bij-nacht *Lalande* gekommandeerd wordende, is door eene stoomboot bevel gezonden om ten allerspoedigste koers naar Tunis te zetten, ten einde zich met de scheepsmagt van den schout-bij-nacht *Gallois* te vereenigen. Het verwacht wordende turksche smaldeel is twaalf of veertien zeilen sterk, waaronder zes linieschepen of fregatten. Men meent zeker te zijn dat dit smaldeel troepen ter ontscheping aan boord heeft. Daar intusschen onze bodems aan den mond der Goulette geankerd liggen, is de sleutel der haven in hunne magt; daarenboven zou het fort der Goulette, des vereischt wordende, den vijand met zijn vuur begroeten. De bey [van Tunis] is op onze zijde; hij begrijpt, ten overvloede, dat het van zijnen kant eene daad van vijandelijkheid zou wezen, zoo hij op zijn grondgebied de ontscheping van wapenen of troepen gedoogde, welke voor den bey van Constantine bestemd waren.

» Deze tijdingen zijn ons aangebragt door de rijks-stoomboot *la Chimère*, luit. ter zee *Jannin*, die de reede van Tunis den 29sten Augustus verlaten heeft. Aan boord van onze schepen, alwaar men met het ottomanisch eskader dacht slaags te raken, heerschte eene onbeschrijfelijke geestdrift."

— De *Toulonnais* bevestigt het bovenstaande op grond van brieven uit Tunis. Er was den 27sten op nieuw een stoomschip, de *Tartaar*, met eene aanzienlijke lading steenkolen bij het smaldeel aangekomen, voor de stoomvaartuigen die met het eskader *Lalande* te Tunis verwacht werden. — Een egyptisch eskader, hetwelk den 26sten in die wateren verschenen was om de belastingen aan den pacha van Egypte verschuldigd aan boord te nemen, had, waarschijnlijk door het gezigt der fransche scheepsmagt beangst geworden, bij derzelver aankomst terstond de reede verlaten. Hetzelve werd door een der fransche vaartuigen in het oog gehouden.

De regering schijnt alles wat met deze onderneming in betrekking staat, nog steeds met eenen sluijer te willen bedekken. De *Chimère*, waarvan in het berigt uit Toulon gesproken wordt, was gedurende de weinige uren, die er noodig geweest waren om zijne depeches over te geven en anderen te ontvangen, geheel en al van de overige schepen, die in de haven lagen, afgezonderd gehouden.

— Te Marseille zijn den 2den September 64 menschen aan de cholera overleden. Men schreef deze toeneming voornamelijk toe aan het zware onweder hetwelk aldaar den vorigen dag gevallen was. Men had thans echter weder eenige hoop gekregen op de verdwijning der ziekte, daar de verfrisschende zeewind (*mistral*) weder was beginnen te waaijen, en men daarvan eene zuivering van den dampkring verwachtte.

— De volgende telegraphische depeche is heden van regeringswege bekend gemaakt:

» Bayonne, 4 September, 3 ure.

» De generaal *Carondelet*, tot Onder-Koning van Navarre benoemd, heeft zich met den gewezen Onder-Koning te Artagona vereenigd, en den 1sten zich met de troepen naar Muro, digt bij Pampeluna gelegen, begeven, ten einde zich met het voorloopig bewind te verstaan, en de orde te herstellen. — Den 30sten, was er geen nieuws van eenig aanbelang te Madrid."

Behalve het weinige, wat door deze depeche omtrent den staat van zaken in het Noorden van Spanje wordt medegedeeld, heeft men heden nog onderscheidene berigten van de grenzen ontvangen, welke eenige meerdere bijzonderheden inhouden. Een daarvan, uit Bayonne, van den 3den gedagteekend, luidt: » Pampeluna is nog niet tot de orde teruggekeerd; men is er voor nieuwe moord-aanslagen beducht. De graaf *de Mirasol* heeft gemeend dat zijn leven niet eerder in veiligheid was, dan nadat hij het Spaansch grondgebied had verlaten; hij is dus andermaal op onzen grond eene schuilplaats komen zoeken. De graaf is echter niet de eenige uitgewekene; een aantal karlisten en gematigde constitutionelen nemen insgelijks de wijk over de fransche grenzen."

Een ander berigt is uit Saragossa, van den 1sten dezer gedagteekend, en van dezen inhoud: » De generaal *Oraa* houdt zich zeer bedaard in zijne stellingen te Daroca. In de gewesten is de toestand jammerhartig. Er hebben zich nieuwe benden partijgangers gevormd, die het platte land onophoudelijk afloopen. — *Espartero* bevindt zich in de omstreken van Daroca. Hij heeft van den 26sten op den 27sten te Maranchon vernacht.

» *Cabrera*, wiens overwijld vertrek niemand zich had weten te verklaren, zou, naar thans verzekerd wordt, het voornemen hebben gehad, zich met den op zijne stoute strooptogten vergaarden buit weg te maken. Hij zou op zijne vlugt te Cordonera zijn aangehouden en reeds gefusilleerd zijn."

Van den kant der karlisten werd verzekerd dat zij in den omtrek van Burgos een aantal troepen vereenigd hadden, en het niet onwaarschijnlijk was dat ook deze stad in hunne handen viel, daar de bezetting slechts uit 300 man, behalve de nationale garde, bestond. De christinos verzekeren daarentegen van hunnen kant dat *Zariategui* door de kolonne van *Mendes-Vigo* en *Aspiroz* geslagen zoude zijn. Op een en ander dezer berigten valt echter nog weinig staat te maken.

— De gewone berigten uit Madrid gaan, even als de telegraphische depeche, tot den 30sten. Men leest daarin het volgende: » In den staatkundigen toestand is nog niet de minste verandering gekomen. Het ministerie is niet geschikt om daaraan eene strekking of wending te geven, die eenig gewigt heeft. Over het algemeen is men weder in een staat van ongevoeligheid en slaperigheid verzonken, en schijnt men daaruit de middelen te putten, om de ontsteltenis te vergeten, die de plotselijke verschijning van *Zariateguy* in de omstreken der hoofdstad veroorzaakt heeft, en niet meer aan de gruwelen te denken, die pas het leger weder hebben geschandvlekt. Het handels-verdrag met Engeland, hetwelk morgen in de Cortes ter sprake moet komen, zal naauwelijks in staat zijn om den publieken geest eenigzins te verlevendigen. Zelfs het ministerie zou men zich aan dien staat van onverschilligheid zien overgeven, zoo de allerdringendste behoefte aan geld, het niet aanspoorde om naar hulpmiddelen om te zien.

» Al de officieren der garde die zich te Madrid bevinden, hebben bevel gekregen om zich naar hunne regimenten te begeven; waarschijnlijk moet dit strekken om verdere tweegevechten tusschen deze officieren en den generaal *Seoane*, voor te komen; de toestand van dien generaal boezemt geen vrees in.

» De portefeuille van het departement van oorlog zal in handen van don *Evariste San Miguel* blijven, daar *Espartero* afgeschrikt is geworden door den tweeledigen last dien men op zijne schouders wilde leggen, en geheel van het beheer van dat departement heeft afgezien.

» *Buerens* en *Oraa*, aan welke het nieuwe ministerie aanzienlijke sommen heeft toegezonden (zes millioen realen) beantwoorden deze bovenmatige opofferingen tot dus verre niet anders dan door nog grootere werkeloosheid. De veertien of zestien bataillons die zich te Alcaniz

(†) Tunis ligt aan een andien zout meer, hetwelk door middel van een kanaal, de *Gouletta* genaamd gemeenschap met de Middellandsche zee heeft; dit kanaal heeft eene lengte van omstreeks twee mijlen.

Miranda, Valladolid, Soria, Burgos en Lerma opgesloten bevinden, zijn niet alleen werkeloos en brengen dus geen nut aan; maar wat ergeris, zij staan geheel op zich zelven; devier of vijf generaals welke over deze troepen bevel voeren, zijn van alle middel van gemeenschap verstoken en de Christinische soldaten moeten van hunne wallen en sterkten met gebonden handen de streken aanzien, welke door de karlisten verwoest en verbrand worden.

« La Mancha en Estramadura staan vooral wreede beproevingen door, en met smart wordt het opgemerkt, dat het karakter van den burgeroorlog, die aldaar de akkers verwoest en het land ontvolkt, nog steeds in bevigheid toeneemt: ten bewijze hiervan, strekke dat onlangs, uit weerwraak over den dood van een partijgangers-chef, welke door de nationale garde gefusilleerd was, door *Cabrera* achttien nationale gardes, die hij krijgsgevangen had gemaakt, werden omgebragt. Is dit geen kannibalen-werk?

» De tweegevechten gaan in de hoofdstad eenen goeden gang. De heer *Calvez* moet zich morgen met den afgevaardigde *Osca* meten. Het is te wenschen dat hunne getuigen zich even wijs als die van den generaal *Seoane* mogen gedragen. Deze hebben namelijk de pistolen met eene veel te geringe kruidlading voorzien, waaraan men toeschrijft dat de wond van den generaal niet bedenkelijk is."

De generaal *Espartero* heeft voor zijn vertrek uit de omstreken van Madrid eene dagorder aan zijne troepen uitgevaardigd, waarin hij hen tot orde en krijgstucht aanspoort, zonder welke het niet mogelijk was in derzelver hoogsten wensch, de vernieling der karlistische magt, te slagen.

In de cortes heeft de commissie belast met verslag te geven omtrent het adres der gewestelijke deputatie van Valencia, den 29sten dat verslag uitgebragt. — De afgevaardigden *Osca* en *Serux* hebben het voorstel gedaan om het dekreet van den 11den Maart 1811 te hernieuwen, waarbij de toenmalige raad van regentschap gemagtigd werd aan elken militair dien het daartoe geschikt achtte, het bevel over het leger, of een van deszelfs onderdeelen, op te dragen. Dit voorstel was naar de bureaux der vergadering gezonden.

— De lusteloosheid was heden (7) ter beurze weder groot; de notering was: 5 pCt. 108, 50, 40; 4 pCt. 79,30, 79,25, 20; Sp. Ard. 20¼, 20, ⅛; Nap. rent. 97,05, 10; Rom. 101, 100⅞ Port. 3 pCt. 25¼.

Duitschland.

FRANKFORT, den 6den September.

Z. K. H. de erfprins *van Oranje*, die den 3den dezer met zijn gevolg te Dusseldorp is aangekomen, en zich, naar men geloofde, van daar naar Zwitserland zou begeven, wordt, volgens berigt uit Berlijn, binnen kort in die hoofdstad verwacht. Men meende dat Z. K. H. ook de hoven van Weenen en Weimar bezoeken zoude. De erfprins reist onder den naam van graaf *van Buren*.

— De infanterie van het derde pruissische legerkorps heeft het kamp bij Teltow betrokken; de gezondheidstoestand der manschappen was zoo goed als men wenschen kon, en nog niet één hunner was door de ziekte, welke in het naburig Berlijn heerscht, aangetast. Den 1. dezer hebben ook de kavallerie en artillerie, in tegenwoordigheid des Konings en der prinsen en prinsessen, het kamp betrokken.

— De beijersche standen, die dezer dagen een soortgelijk voorstel omtrent de Hanoversche aangelegenheden, door een van derzelver leden gedaan, hebben aangenomen, als in de badensche en saksische standenvergaderingen onlangs is te berde gebragt, hebben thans bij de beraadslagingen over het hoofdstuk der beijersche begrooting, bevattende de uitgaven voor het koninklijke huis, aanmerking gemaakt op de post van 80,000 gulden, uitgetrokken voor apanage van Koning *Otto* van Griekenland, als beijersch prins. Eenige leden meenden, deze som te moeten weigeren, naardien Koning *Otto*, door het aannemen der grieksche kroon, alle betrekking op Beijeren verloren had en niet meer als beijersch prins beschouwd kan worden. Daar, evenwel, van den kant der regering verzekerd werd, dat Koning *Otto* den 28sten Maart 1834 te Napoli di Romania als Prins van Beijeren de beijersche grondwet plegtig bezworen had, en als zoodanig niet alleen van zijn regt van erfopvolging in Beijeren geen afstand gedaan, maar zich hetzelve onder zekere voorwaarden uitdrukkelijk voorbehouden had, werd de bedoelde paragraaf der begrooting met 97 tegen 28 stemmen aangenomen.

— Te Interlaeken, in het kanton Bern, hebben eenige beschonken engelschen verscheiden vreedzame inwoners schroomelijk mishandeld; hetwelk eindelijk eene vechtpartij tusschen hen de burgers ten gevolge heeft gehad, aan welke men gewapenderhand een einde heeft moeten maken, waarna zes der genoemde vreemdelingen in hechtenis zijn genomen. Het uitvoerend bewind van Bern heeft dadelijk de rapporten van het gebeurde aan den engelschen gezant doen geworden, om voor te komen dat eene zaak die alleen voor de regtbanken te huis behoort, weder aanleiding tot nieuwe diplomatieke nota's mogt geven.

Het vraagstuk der herziening van de zwitsersche bondsakte heeft den landdag, in de zitting van den 31sten Augustus, bezig gehouden. De meerderheid der kantons heeft de noodzakelijkheid dier herziening erkend, maar over de wijze op welke die geschieden moet, was men het nog niet eens geworden.

— Z. H. de paus heeft bevolen dat, gedurende het heerschen der cholera te Rome, geene processiën zullen gehouden worden, ten einde de al te groote verzamelingen van menschen te voorkomen, maar daarentegen een aantal reliquiën der heiligen in onderscheiden kerken ten toon doen stellen, en aan het bezoeken en vereeren daarvan den vollen aflaat verbonden. De ziekte was aldaar nog eerder toe- dan afnemende.

Engeland.

LONDEN den 6den September.

Laatstl. Vrijdag heeft de Koningin van Belgie in groot levensgevaar verkeerd, daar de paarden van haar rijtuig door het onweder schichtig werden; zij heeft het behoud van haar leven middellijk alleen aan de tegenwoordigheid van geest van twee heeren uit het gevolg van Koningin *Victoria* te danken gehad.

— In de nabijheid van Sligo in Ierland, heeft eene afschuwelijke misdaad plaats gehad, gedurende de parlements-verkiezingen uit partijwoede gepleegd, en waarvan men thans de bijzonderheden verneemt. Twee protestantsche vrijmannen uit het kerspel Achonry, met name *Allen* en *Mac Kenzie*, waren den 14den der vorige maand naar Sligo gegaan, om er hunne stemmen aan de conservatieve candidaten voor het graafschap van dien naam te geven. Daar zij echter niet in de stad aangekomen, noch in hunne woonplaats teruggekeerd waren, werden hunne vrienden ongerust, begaven zich op weg en vonden vijf dagen later de beide ongelukkigen, gebonden, geblinddoekt en met gebroken ledematen aan den weg liggen. Uit hun verhaal bleek dat zij, nabij het dorp Cloonacoole, door een hoop menschen overvallen waren, die zich vereenigd hadden om de conservatieve kiezers te beletten naar Sligo te gaan. Deze hadden hen eerst mishandeld en toen in een huis gebragt, waar reeds een ander hunner vrienden bewaard werd, hen later gebonden, en onder de uitjouwingen der verzamelde menigte, in een pas gedolven nieuwen put geworpen, waar men hen zitten liet tot de verkiezingen voorbij waren. Beide zijn, twee dagen na hunne ontdekking, aan de gevolgen hunner wonden en ontberingen overleden, terwijl de derde kiezer zijn leven alleen daaraan te danken heeft, dat hij, ondanks zich zelven, zijne stem aan den ministerielen kandidaat is gaan geven, wat *Allen* en *Mac Kenzie* geweigerd hadden. — Over het algemeen wordt in Ierland sterk geklaagd over de mishandelingen en bedreigingen, waaraan degenen, die als aanhangers der behoudende partij te boek staan, in onderscheiden graafschappen blootgesteld zijn. Vele arbeiders zijn overeengekomen, om geen werk voor de protestantsche landeigenaars te verrigten.

— Nog zijn geene latere berigten uit Portugal, dan tot den 28sten alhier aangekomen.

De ministers, welke hun ontslag hadden ingediend, hebben zich, op verzoek der koningin, en op raad hunner talrijke vrienden, laten bewegen om gedurende de tegenwoordige crisis aan het roer van zaken te blijven. — H. M. genoot eene goede gezondheid, maar vertoonde zich, waarschijnlijk ook uit hoofde van den vergevorderden staat harer zwangerschap, niet meer in het publiek.

Het berigt van de aannadering der chartisten tot bij Loires, op slechts acht mijlen afstand van de hoofdstad, had groote beweging veroorzaakt, en de nationale garde was opgeroepen om nacht en dag dienst te doen; doch daar zeer weinigen vrijwillig opkwamen, waren de wederspannigen met eene zware geldboete, gevangenis en het vonnissen voor eenen krijgsraad bedreigd, hetwelk alles niet belette dat de meesten zich schuil hielden.

Sedert had men vernomen dat de vijand van Loires op Villafranca was teruggetrokken en er de nationale garde had ontwapend. Deze achterwaartsche beweging werd aan verschillende oorzaken toegeschreven, daar sommigen meenden dat zij ten doel had om een bataillon van het 5de regiment Caçadores, dat in de Algarven ligt, gelegenheid te geven om zich met *Saldanha* te vereenigen; terwijl anderen dachten dat deze bevelhebber eene ontmoeting met *Sa da Bandaira* ontweek, aan wien ook het bevel over de divisie van den baron *de Bom Fim* is opgedragen, in welken men geen vertrouwen meer stelt en die naar Lissabon is ontboden. De krijgsmagt onder *Saldanha* en *Terceira* wordt in alles op vier duizend man begroot, aan welke de noodige artillerie schijnt te ontbreken.

In officieel bekend gemaakte depeches wordt de krijgsmagt der chartisten veel geringer opgegeven, en slechts tot eenige honderden bepaald, doch erkend dat zij zich, overal waar zij doortrekken, van alle paarden en muilezels meester maken. Voorts stellen zij Santarem als goed versterkt en tegen allen overval veilig voor.

Het beleg van Valença, een versterkt punt der chartisten, is opgebroken, nadat de belegeraars eene zware nederlaag geleden hadden.

— Men heeft hier berigten uit Manilla van den 6den Maart, volgens welke toen het soldaten-oproer te la Granja in die Spaansche bezittingen zijne terugwerking had gehad. Een in die stad in garnizoen liggend bataillon had de Spaansche staatsregeling van 1812 uitgeroepen en eenen waar revolutionairen geest doen blijken. Die geest werd echter door de overige troepen op Luzon niet gedeeld, en de inboorlingen van dit eiland hadden zich zelfs gewapend, om hunne R. K. geestelijken te beschermen, wier leven, zoo zij meenden, door de revolutionairen bedreigd werd. Bij het afzenden der berigten heerschte te Manilla en op het geheele eiland groote verwarring; ja, men vreesde, dat, indien niet spoedig een man van een vast karakter aldaar het bewind in handen nam, ook dit belangrijkste der Philippijnsche eilanden voor Spanje verloren zou gaan.

— De jongste handelcrisis in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika heeft aan den buitengewoon gunstigen toestand der bondgenootschappelijke geldmiddelen van dat gemeenebest een einde gemaakt. Gedurende de maand Junij van dit jaar hebben de in-

komsten van het gemeenebest 893,000 dollars en de uitgaven 2,611,603 dollars bedragen.

— Den 5den waren ter beurze genoteerd: 5 pCt. gec. 91⅛ kont. 91¾ voor rekening; de actien van de bank 211; Spanje zonder coup. 10⅝; Port. 25½; Braz. 80; Mex. 24½; Col. 24½; Ned. W. S. 2½ pCt. 52½; dito 5 pCt. 102½; en dito 5 pCt. nieuwe leening 102½. Wissel op Amst. 12 en 5½; op zigt 12 en 3½; op Rott. 12 en 6.

Nederlanden.

BREDA, den 9den September.

Bij koninklijk besluit van 29 Augustus jl. zijn benoemd:

In de regtbank van koophandel te Rotterdam, tot regters, *D. L. H. van Mierop* en *L. Lenersan*; tot regters-plaatsvervangers, *G. Obreen*, *J. P. Thooft C. Jz.* en *A. van Hoboken*.

In de regtbank van koophandel te Dordrecht, tot regters, jkh. *F. C. de Court van Hekelingen* en *J. J. Vrijthoff*; tot regter-plaatsvervangers, *T. W. Plukhooy* en *H. Brunner*.

— Door Z. M. is bepaald, dat voor het tegenwoordige niet vervuld zullen worden, de functien van vrederegter en griffier van het kanton Roozendaal, en van regter in de regtbank van eersten aanleg te 's Hertogenbosch.

— Eervol is ontslagen, als vrederegter in het kanton Elst en Bommel, mr. *L. N.* graaf *van Randwijck*.

— Bij koninklijk besluit zijn eenige bepalingen vastgesteld, ten aanzien van het doen in- en uitslepen van koopvaardijschepen, zoo te Texel als te Hellevoetsluis, door middel van Rijks stoombooten. (*zie ons nommer van* 29 *Augustus*)

— Woensdag is er groot diner bij Z. Exc. den Minister van buitenlandsche zaken geweest, waarop alle de leden van het korps diplomatiek genoodigd waren.

Uit hoofde van den Heiligen-dag, is er te Antwerpen gisteren geene beursnotering uitgegeven. Aldaar zijn echter verhandeld (8 *Sept.*) Belg 101¾, Met. 109¾; Ard. 18, 18⅛.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Z. M. koning van *Hanover* heeft, naar het voorbeeld zijner voorgangers, het rectoraat der hoogeschool van *Gottingen* op zich genomen. Vele toebereidselen worden in de stad reeds gemaakt voor de aanstaande viering van het eeuwfeest der hoogeschool. Het nieuwe universiteits-gebouw toont zich thans in zijnen vollen glans; aan het voetstuk van het monument voor koning WILLEM IV, 't welk voor het gebouw der Akademie zal geplaatst worden, arbeidt men ijverig. — De Akademie te *Munchen* zal naar men van daar verzekert, op een' grooteren voet worden ingerigt; daarentegen zou de hoogeschool te *Erlangen*, die in den laatsten tijd veel verminderd is, zoodat er nu nog maar alleen de theologische faculteit bestaat, geheel worden opgeheven. — De vereeniging van beoefenaars in vakken van wetenschap wordt tegenwoordig meer en meer algemeen; onder andere werd op den 12den te *Brunswijk* eene algemeene bijeenkomst der vereeniging van apothekers uit het noordelijke *Duitschland* gehouden. — Op den 25sten Augustus, den verjaardag des Konings van *Beijeren*, hield de akademie van Wetenschappen te *Munchen* hare op dien dag gewone openbare zitting. Dezelve werd, bij afwezigheid van den president SCHELLING, door den opperraad in de geneeskunde, Dr. DOLLINGER geopend. De hoogleeraar LAMONT hield eene verhandeling over de nevelvlekken, en na hem de opperbergraad Dr. FUCHS eene verhandeling over de theorie van de aarde. — De hoofdredacteur der Hanoversche Courant, de archiefraad PERTZ, heeft zich op reis naar het zuiden van *Frankrijk* begeven, om aldaar en voorts in de kloosters van *Savoije*, bijdragen te verzamelen voor zijne *Monumenta Germaniae*. Men had zijne verwijdering eerst, en thans zoo het schijnt ten onregte, aan staatkundige redenen toegeschreven. — Het Frankforter comité voor de daarstelling van GOETHE's gedenkstuk heeft een berigt van den beeldhouwer THORWALDSEN ontvangen, dat deze thans met den arbeid een begin zal maken. GOETHE's standbeeld zal van dubbele levensgrootte zijn en den dichter in eene halfzittende houding voorstellen met den linkerarm op een stuk rots rustende en met eene lier in de hand; de regterarm is half opgebeurd; het hoofd met een lauwerkrans gesierd. Tot basrelief heeft de beeldhouwer de Muzen en Gratien gekozen welke den dichter huldigen. — Te *Dresden* is dezer dagen een welgelijkend steendrukportret van den dichter TIEDGE uitgegeven, welke thans in 85jarigen ouderdom nog eene uitmuntende gezondheid geniet en vol geestkracht is. — De Presburger courant geeft eene uitvoerige beschrijving van een' luchtsteen welke in het laatst der vorige maand in den omtrek van *Budetin*, in het Trenchijner Comitaat nederviel. Deze steen had eene lengte van 9 d. 8 str. Weener maat; zijne grootste breedte was 9 d. 2 str.; zijne dikte 5 d. 6. str.; hij had 80 d. kubiekmaat en woog 19 Weener ponden. In zijne uiterlijke gedaante geleek deze steen op een gedeelte van een grooter brokstuk. Met het vergrootglas gezien scheen hij uit steenglas met goudachtig schitterende punten te bestaan. De geheele steen wordt door eene zwarte korst omgeven; het bovenste deel daarvan is zoo glad en zuiver, dat deselve uit eene oorspronkelijke vloeistof schijnt te zijn ontstaan, welk vermoeden de verschillende holten en verdiepingen op de oppervlakte schijnt te bevestigen; het onderste deel der kost is daarentegen grijs en bros. Door middel van het vergrootglas onderscheidt men duidelijk de bestanddeelen waaruit de steen bestaat. Bij het aanslaan van staal sprongen er vonken uit. De steen was in zuiveren kleigrond, in de rigting van het zuidoosten naar het noordwesten 2 v. 6 d. diep gevallen. (Uit *Frankrijk*, te *Esnaudes* (*Charente inférieure*) werd dezer dagen insgelijks melding gemaakt van een aldaar gevallen luchtsteen van 8 vierkante duimen en van 3 ponden zwaarte. De boeren uit den omtrek, die dezen steen hadden willen oprapen, hadden een' zwaren elektriken schok bekomen.)

RUSLAND. — De heer A. DÉMIDOFF is voor eenige dagen te *Odessa* aangekomen, met eenige Franschen, welke zich op zijne kosten zullen bezig houden met het onderzoeken van een gedeelte der landen aan het meer van *Azof* gelegen, aan de oevers van de *Don* en *Donets*, alsmede van eenige punten tusschen de *Zwarte* en *Caspische zeeën*, ten noorden van *Kaukasie*. Hun voorname oogmerk is het opsporen van steenkolen en ijzer-erts. Reeds in de eerste dagen van Junij zijn drie Ingenieurs door *Odessa* gereisd, welke uit *Frankrijk* kwamen en tot genoemde onderneming behoorden. Onder de personen welke zich bij den heer DÉMIDOFF bevinden, merkt men den heer HEROT, aardrijkskundige, op, en den heer GRANSON, die tot de expeditie heeft behoord van den kapitein DUMONT D'URVILLE. De ouders van den heer DÉMIDOFF hebben hunnen naam beroemd gemaakt door de ontdekking en ontginning van ijzermijnen in Siberie.

GRIEKENLAND. — In een schrijven uit *Athene* in de *Augsburgsche Zeitung* voorkomende, wordt verzekerd, dat de belangstelling der Grieken in de onlangs opgerigte Akademie, zelfs onder die, welke buiten het land gevestigd zijn, meer blijkbaar begon te worden. Het op te rigten Akademie-gebouw immers hoopte men grootendeels door vrijwillige bijdragen tot stand te brengen. De Grieken uit *Konstantinopel* zonden onder anderen het noodige hout daartoe leveren. Evenzoo waren de boek- en kunstverzamelingen en die van natuurlijke voorwerpen door vrijwillige geschenken van onderscheidene kanten zeer toegenomen. Het gymnasium van *Athene*, wordt verder in dit berigt gezegd, dat zich onderscheidde door den ijver der leeraars en de vorderingen der kweekelingen; de Koning had onlangs het openbaar examen daarvan bijgewoond. De koninklijke drukkerij had eene ondersteuning van 20,000 drachmen gekregen; op deselve werden vele werken voor de instituten van onderwijs gedrukt; terwijl een aantal jonge lieden voor koninklijke rekening naar *Leipsig* en *Parijs* gezonden waren, om hunne kennis van de boekdrukkunst aldaar te voltooijen. De verbetering der algemeene kaart van *Griekenland* wordt op kosten der Grieksche regering door officieren van den franschen generalen staf voortgezet; ook zou er eene kopij van de grenskaart door welke het noordoostelijk *Griekenland* eerst naauwkeurig bekend is geworden, worden uitgegeven. De koning had voor de bouwing eener Grieksche hoofdkerk te *Athene* 20,000 drachmen verleend, en werden daarvoor voorts inzamelingen door het land gedaan. Door den invloed dier twee gestichten — eene hoofdkerk uit de bijdragen van alle Grieken gerezen, en eene hoogeschool welke voor de geheele grieksche jeugd moet openstaan, — hoopte men den algemeenen broederband in den herboren Griekschen staat naauwer toe te halen.

ITALIE. — Op het Vatikaan te *Rome* is in de vorige maand eene nieuwe verzameling van Schilderijen ten toon gesteld, afkomstig uit de galerij van den graaf MARIOTTI. Onder die schilderijen worden er van de oudste italiaansche meesters gevonden; gelijk als van CIMABUE, DOSSI, GIOTTO enz. Dezelve zijn door den Paus gekocht en aan de bibliotheek ten geschenke gegeven.

FRANKRIJK. — De vallende sterren in den nacht van den 10den op den 11den Augustus ll. te *Parijs* waargenomen (*zie ons nommer van* 20 *en* 21 *Augustus*) heeft men ook op andere punten van *Frankrijk* opgemerkt. In de zitting de Akademie van Wetenschappen van den 28sten der vorige maand, werden door den heer ARAGO, die zich bijzonder met de nasporing dier luchtverschijnselen bezig houdt, verschillende mededeelingen desaangaande uit *Frankrijk* en *Italie* gedaan; zekere sterrekundige WOLFERDEN, onder anderen, had tot 156 vallende sterren in het uur waargenomen, daarbij slechts het noordelijk gedeelte van den hemel beschouwende. — Hoe rijk reeds het Museum te *Versailles* aan schilderstukken is, blijft er nog veel ter aanvulling over eer al de zalen die tot het Museum moeten behooren, volledig zijn en aan het publiek ten toon gesteld kunnen worden; de zaal der Staten-Generaal is onder anderen nog gesloten; in de zalen voor de veldslagen der Republiek bestemd, ontbreken nog vele stukken; in de galerij voor de zeegevechten, enz. ziet men hier en daar slechts eenige stukken aan de wanden hangen; de galerij voor de stukken uit den tijd der kruistogten is nog ongeopend; in de uitgestrekte galerij van de portretten der vermaarde mannen van 1790 tot heden, arbeiden eindelijk nog vele kunstenaars en werklieden; andere zalen moeten nog geheel in orde worden gemaakt. — De vrienden van den overleden geschiedschrijver CH. BOTTA hebben het plan gevormd en eene inschrijving geopend, om voor hem een gedenkstuk op het kerkhof ten zuiden der stad *Parijs*, waar hij begraven is, op te rigten. — Een belangrijk werk, dezer dagen te *Parijs* uitgekomen, is dat van den heer F. DE BROTONNE, *histoire de la filiation et des migrations des peuples* (*Paris* 1837, 2 *vol. in* 8°. 15 *fr.*) De bestemming van het menschdom, deszelfs verschillende lotwisselingen, en de weg door hetzelve van het begin der wereld af op de baan van vooruitgang ingeslagen, zijn de gewigtige onderwerpen waarmede de schrijver zich in dit zijn werk bezig houdt. Hij beschouwt het menschdom in zijn geheel, en als een geheel tot welk al de onderscheidene deelen moeten teruggebragt worden, noemende hij de naar die beschouwing aangenomen beginselen, de *menschelijke* beginselen; hij is daarbij echter in het zwak vervallen, zoo velen franschen schrijvers aanklevende, van de fransche natie tot de eerste van alle te verklaren, de eenige die de zaak alleen uit het menschelijk oogpunt had beschouwd. Eene andere bedenking

tegen zijn werk is de wijze waarop hij over de hervorming spreekt. Na de gevaren van het Pauselijk gezag te hebben getoond en deszelfs val als nabij zijnde te hebben aangekondigd, uit hij de meening, dat in de protestantsche landen de staatkundige strekking meer bijzonder het kenmerk van nationaal egoïsmus draagt, eene oppervlakkige aantijging, die bovendien door de daadzaken weersproken wordt. Voor het overige draagt het werk van den heer DE BROTONNE blijken van eene grondige geleerdheid en van naauwgezet onderzoek. De hoofdpunten, die bij al de onzekerheden en vooronderstellingen, welke bij zulk een onderwerp steeds overblijven, door den schrijver voor bewezen daadzaken worden gehouden, zijn 1°. het bestaan van drie onderscheiden menschenrassen; het Caukasische, het Mongoolsche en het Negerras; 2°. de oorspronkelijke eenparigheid van taal, waarvan men nog heden eenig verband kan ontdekken; 3°. het bestaan van een oorspronkelijk volk, Indisch-Persisch of Bastrisch volk genaamd. Dit laatste punt echter is voor 't minst eenigzins in strijd met het bovengezegde omtrent de drie menschenrassen.

NEDERLANDEN. — Op den 31sten Augustus 1837 is te *Rotterdam* gehouden de achtste algemeene vergadering van de Maatschappij *tot bevordering der Toonkunst*. Uit het verslag der handelingen over het afgeloopen maatschappelijk jaar is gebleken, dat de Maatschappij voortgaat de compositie hier te lande door uitgave, aankoop en premien aan te moedigen; dat zij de verschillende muzijkale inrigtingen in hare afdeelingen, en het onderwijs aan veelbelovende jongelieden, zoo binnen- als buiten 's lands, ondersteunt, en dat in hare afdeelingen de toonkunst in eere en bloei toeneemt, en deze vaderlandsche instelling alzoo door de buitenlanders niet ten onregte op zoo hoogen prijs wordt gesteld. Onder de op die vergadering genomen besluiten verdienen opmerking de ophanden zijnde vestiging eener school voor organisten, te *Utrecht*, waaraan de loffelijke regering en kerkeraad te dier stede eene dadelijke medewerking hebben toegezegd; de daarstelling, zoo mogelijk, van een *derde* algemeen muzijkfeest in den jare 1838, te *Utrecht*, en de opdragt van het lidmaatschap van verdiensten aan de heeren A. TEN CATE J. A. ZOON, te *Amsterdam*, en M. HAUPTMAN, te *Cassel*.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $100\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Amort.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $75\frac{3}{8}$; Handelm. $158\frac{1}{2}$, $157\frac{7}{8}$; Oost-Indie 5 pCt. $98\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Ard. van 85 £ $18\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Met. 5 pCt. 101; Col. $18\frac{15}{16}$.

, De ondergeteekende, vernomen hebbende dat men hier en elders, uit eigenbelang, in omloop heeft gebragt, dat zijne *Collecte der Koninklijke Nederlandsche Loterij*, reeds eenigen tijd heeft opgehouden, vindt zich in de verpligting, aan het geëerde Publiek bekend te maken, dat dit bezijden de waarheid is; dat bij hem, als vroeger, HEELE, HALVE en andere GEDEELTEN van LOTEN zijn te bekomen, aan deszelfs Kantoor op de Veemarkt, wijk D, n°. 178.

Hij neemt tevens de gelegenheid waar, zich bij voortduring in de gunst van zijne toegenegenen aan te bevelen, terwijl hij zich durft vleijen, door eene prompte bediening, datzelfde vertrouwen te zullen waardig blijven, waarvan hij reeds zoo vele jaren heeft mogen jouisseren.

BREDA,
den 31. Augustus 1837.

A. L. POLAK.

, J. B. WALLAGH, *DENTISTE* uit de residentie *'s Gravenhage*, geeft aan zijne geëerde Begunstigers te dezer Stede kennis, dat hij aanstaanden Dingsdag, den 12., alhier zal arriveren, om zijne Geabonneerden te bedienen; zoo geeft hij mede kennis aan zijne Belanghebbenden, dat hij ook te spreken of te ontbieden zal zijn om over alle gebreken der TANDEN te worden geraadpleegd, zet Valsche Tanden in, die tot het gebruik (gelijk de natuurlijke) voldoende zijn, terwijl bij hem te bekomen zijn, alle Middelen, dienstig tot onderhoud en sieraad van MOND en TANDEN. Is gelogeerd op den Haagdijk, N°. 146, bij A. WALLAGH.

VERKOOPING.

Mr. J. F. C. J. DE ROY en Mr. L. BEENS, Notarissen, residerende te *Breda*, zullen ten verzoeke van hunne principalen, op Maandag den 18. September 1837, des avonds ten 7 ure, in het *Vlaamsch Koffijhuis*, bij JOH. JONKERS, te *Breda*, overgaan tot de voorloopige toeschatting van het GEBOUW de R. K. KERK, (Parochie de Nieuwstraat,) met de daaraan belendende GEBOUWEN, TUIN en ERVE, zijnde de Pastorij en Kostershuis, staande en gelegen binnen *Breda*, op de zuidzijde van de Nieuwstraat, belend oost R. RENIERS, west den Heer en Mr. PELS RIJCKEN, in drie perceelen, zoo als dezelve met een zwart geverwde streep op den muur aan de Straat, en in den Tuin met gestelde rooipaaltjes zijn afgedeeld.

Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, als daartoe benoemd bij Vonnis van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, de dato 6. Junij 1837, behoorlijk geregistreerd, zal, op Vrijdag den 15. September 1837, des avonds ten *zeven* ure, in het Koffijhuis van de Weduwe J. B. BEEKMANS, op de Groote Markt te *Breda*, vaceren, om aldaar, op den voet en ten overstaan als bij de wet van den 12. Junij 1816 is geregeld, publiek aan den hoogst- en meestbiedende te Veilen, en 14 dagen daarna finaal te Verkoopen, de navolgende VASTE GOEDEREN, toebehoorende aan den onder beneficie van Inventaris aanvaarden Boedel, van wijlen den Heer J. VAN NAERSSEN, in leven Notaris te *Breda*.

1ᵉ KOOP: Eene hechte sterke en wel doortimmerde HUIZINGE en ERVE, voorzien van verscheidene ruime Vertrekken, zeer geschikte Keuken, Kelder, twee groote Zolders, benevens twee zeer geriefelijke Binnenplaatsen en verdere gemakken, met eenen zeer grooten modern aangelegden TUIN, beplant met verschillende soorten van fijne Vruchtboomen, extra schoone Wijngaard en verdere Bloemgewassen; gestaan en gelegen op de noordzijde van de Katerstraat te *Breda*, Wijk D., N°. 79, bij het kadaster bekend onder sectie B., N°. 115. Aan te vaarden in gebruik met den 1. November aanstaande.

2ᵉ KOOP: Een perceel DENNENBOSCH en HAKHOUT, gelegen in de *Krabbebosschen*, op *Zelden Effen*, onder *'s Princenhage*, kadaster sectie L., N°. 435 en 436, groot te zamen drie bunderen en 94 roeden. Aan te vaarden in gebruik bij het geven van den finalen slag.

3ᵉ KOOP: Een perceel HOOILAND, gelegen in het *Paradijs*, in *Burgst*, onder *'s Princenhage*, kadaster sectie C., N°. 366, groot 86 roeden. Aan te vaarden in gebruik met den 11. November aanstaande.

De voorschreven Huizinge is te zien op Donderdag en Vrijdag den 14. en 15., en op Donderdag en Vrijdag den 28. en 29 September 1837, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 ure.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris BEENS.

Verkooping van Onroerende Goederen.

De Notaris VERKOUTEREN, te *Geertruidenberg*, zal aldaar, ten behoeve der Erfgenamen van wijlen Vrouwe M. C. G. DE WEERT, laatst Weduwe van den Heer M. J. E. VAN TETS, op Maandag den 18. September 1837, des avonds ten *zes* ure, ten Herberge van de Kinderen VENIS, ter Inzet veilen, en op Maandag den 25. dierzelfde maand, aan den meestbiedende Verkoopen:

De onverdeelde helft in *zes* Blokken uitmuntend goed HOOILAND, gelegen in het Poldertje, bekend als herkomstig van wijlen Mevrouw VAN DER MOER, gelegen buiten den *Amalia-Polders-Zeedijk*, onder de Gemeente *Drimmelen*, en laatstelijk den 3. Mei, bij Publieke Verpachting, opbrengende jaarlijks eer ƒ. 550,—

Nader onderrigt van deze te bekomen, bij den Notaris voorgemeld.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN,
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DERKS, te Bommel bij G. VAN DRIEL, te Gorcum bij L. DE BEER, te Dordrecht bij C. SMITS aan den Riedijk, te Rotterdam bij N. SCHMIT; te Delft bij den Erven ROMMENHOLLER en te 's Hage bij STAAS.

Bij BROESE & COMP. te *Breda*, zijn de volgende

ENGELSCHE ALMANAKKEN
voor 1838 voorhanden:

I. *Forget me Not*, A CHRISTMAS, New-Year's and Birthday present.

II. *Friendship's Offering*, and Winter's Wreath.

III. *The Book of Gems*, the modern poets and artists of Great-Britain.

Te Breda, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.